

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГОРЛІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ**

ПСИХОЛІНГВІСТИКА

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Історія)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Історія, англійська мова і література)
Форма навчання	денна
Курс	II
Семестр	III

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання
кафедри психології та педагогіки

28.08.2019 № 1

Бахмут 2019

ЗМІСТ

1.	Відомості про розробників і науково-педагогічних працівників, які викладають навчальну дисципліну	C. 3
2.	Цілі, завдання, передумови вивчення навчальної дисципліни	C. 3
3.	Предметні компетентності та результати навчання	C. 4
4.	Місце навчальної дисципліни в структурі освітньої програми	C. 5
5.	Опис навчальної дисципліни	C. 6
6.	Обсяг, методика і технології викладання дисципліни	C. 6
6.1.	Анотація програми навчальної дисципліни	C. 6
6.2.	Основні модулі навчальної дисципліни	C. 8
6.3.	Індивідуальне навчально-дослідне завдання	C. 8
6.4.	Форми та методи навчання	C. 8
7.	Політика навчальної дисципліни	C. 9
8.	Контрольні заходи результатів навчання	C. 10
8.1.	Поточний контроль	C. 10
8.2.	Підсумковий контроль	C. 10
9.	Критерії й засоби оцінювання рівня знань і умінь студентів із дисципліни	C. 11
10.	Рекомендована література	C. 14

1. Відомості про розробників і науково-педагогічних працівників, які викладають навчальну дисципліну:

Назва курсу	Психолінгвістика
Викладач (-і)	<i>Борозенцева Тетяна Валеріївна,</i> кандидат психологічних наук <i>Кошелева Наталя Геннадіївна,</i> кандидат педагогічних наук, доцент
Контактний телефон	+38(050) 55-80-548 +38(095) 15-36-458
E-mail	t.borozentseva@forlan.org.ua n.cosheleva@ forlan.org.ua
Локація курсу в корпоративному середовищі	Ресурсний центр (аудиторія № 315, навчальний корпус № 2)
Формат курсу	Очний (offline)
Консультації	Очні консультації: в день проведення лекцій/ семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на адресу електронної пошти, зазначену в силабусі.

2. Цілі, завдання, передумови вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «**Психолінгвістика**» має велике значення у справі формування в майбутнього викладача мовних та психологічних дисциплін загального уявлення про особливості функціонування мови, мислення та мовлення та дозволяє сформувати на цій основі навички використання доцільної та ефективної міжособистісної взаємодії у професійній діяльності. Глибокі та ґрунтовні знання з психолінгвістики дозволять застосовувати у педагогічній та психологічній практиці компоненти соціолінгвістичної компетенції для досягнення взаємного порозуміння з іншими людьми.

Мета дисципліни: оволодіння здобувачами ступеня вищої освіти «магістр» знаннями про закономірності формування мовленнєвої діяльності, особливості процесу мовленнєвої комунікації; використання знаків мови та здійснення мовленнєвої та розумової діяльності, необхідних для майбутньої практичної роботи в галузі психології та педагогіки.

Завдання:

- Ø формування уявлення про теоретичні та практичні аспекти функціонування мовленнєвого апарату людини;
- Ø формування уявлення про особливості функціонування мови, мислення та мовлення;
- Ø надання можливості засвоїти методи психолінгвістики та способи їх практичного застосування;
- Ø формування уявлення про закономірності відображення адресанта та адресата у текстах, призначених для діалогічної комунікації.

Передумови для вивчення дисципліни: здатність використовувати базові знання про теоретичні засади, методологічні принципи, практичне застосування та міждисциплінарні зв'язки сучасної психології і функціональної лінгвістики.

Дисципліна формує **міждисциплінарні взаємозв'язки** з іншими дисциплінами: «Комунікативні стратегії (англійська мова)», «Методика навчання іноземних мов і культур у вищій школі», «Основи міфопоетики», «Основи етнолінгвістики», «Теорія мовленнєвої комунікації», «Сучасні технології навчання» тощо.

3. Предметні компетентності та результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти **компетентностей і програмних результатів** навчання відповідно до освітньо-професійної програми *Середня освіта (Історія, англійська мова і література)* спеціальності *014 Середня освіта (Історія)*, а саме:

Загальні компетентності:

- Здатність організовувати і здійснювати освітню діяльність на основі цілісного і системного наукового світогляду з використанням знань в області філософії освіти, здатність аналізувати, оцінювати та застосовувати сучасні наукові досягнення в галузі мовознавства, літературознавства, психологічної науки, методики навчання історії.
- Здатність планувати і вирішувати завдання власного особистісного та професійного розвитку.
- Здатність здійснювати пошук, обробку, систематизацію, контекстуалізацію та інтерпретацію загальнонаукової інформації з різних джерел, генерувати нові ідеї для вирішення наукових і практичних завдань, зокрема у міждисциплінарних галузях.
- Здатність орієнтуватися в інформаційних та Internet джерелах, працювати з бібліотечними фондами, критично ставитись до отриманої інформації, усвідомлювати цінності суб'єктивної позиції в інформаційному просторі, володіння комп'ютерною та інформаційною культурою.
- Здатність працювати у професійній та/або науковій групі, дотримуючись етичних норм професійної діяльності та академічної доброчесності.

Фахові компетентності:

- Здатність реалізувати рівень мовної та мовленнєвої компетентностей, достатній для забезпечення успішного спілкування в професійній та громадській сферах, оперування лексичними, граматичними аспектами, ефективними засобами творення цілісного усного й писемного тексту, здатність до реалізації професійних усних презентацій.
- Здатність використовувати базові знання про теоретичні засади, методологічні принципи, практичне застосування та міждисциплінарні зв'язки сучасної педагогічної науки та психолінгвістики.
- Здатність сприймати і розуміти культурологічні традиції та лінгвокраїнознавчі особливості мовленнєвої і немовленнєвої поведінки носіїв різних мов.

- Здатність проводити психолінгвістичний аналіз тексту, використовувати знання психологічних особливостей мовленнєвої діяльності.
- Здатність використовувати мовні засоби та мовленнєві структури у різних типах дискурсу, зокрема у професійному.
- Здатність розуміти національну та соціокультурну специфіку мовленнєвої поведінки носіїв різних мов та здійснювати ефективні комунікативні контакти.
- Здатність обирати ефективні стратегії для вирішення комунікативних завдань.
- Здатність оперувати ключовими поняттями фахових дисциплін та розуміти об'єктивні тенденції розвитку сучасної психолінгвістики.
- Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми в галузі психології в процесі різнопланової фахової діяльності або у процесі навчання.

Програмні результати навчання:

- Організація і здійснення освітньої діяльності на основі цілісного і системного наукового світогляду з використанням знань в області філософії освіти, аналіз, оцінка та застосування сучасних наукових досягнень в галузі мовознавства, літературознавства, психологічної науки.
- Рівень мовної та мовленнєвої компетентностей, достатній для забезпечення успішного спілкування в професійній та громадській сферах.
- Ефективне використання базових знань про теоретичні засади, методологічні принципи, практичне застосування та міждисциплінарні зв'язки сучасної психолінгвістики.
- Вміння аналізувати нейрофізіологічні показники мовленнєвих функцій людини.
- Навички застосування конкретних психолінгвістичних прийомів для діагностики розладів мовленнєвої діяльності.
- Вміння розрізняти і виправляти типові помилки висловлювання у дорослих і дітей; використовувати ефективні мовні аспекти психокорекційного процесу;
- Розуміння культурологічних традицій та лінгвокраїнознавчих особливостей мовленнєвої і немовленнєвої поведінки носіїв різних мов.
- Розуміння національної та соціокультурної специфіки мовленнєвої поведінки носіїв різних мов та здійснення ефективних комунікативних контактів.

4. Місце навчальної дисципліни в структурі освітньої програми:

а) навчальна дисципліна належить до вибіркових навчальних дисциплін (за вибором здобувача вищої освіти) циклу професійної підготовки;

б) під час вивчення цієї дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Педагогіка та психологія вищої школи», «Сучасні технології навчання», «Методологічні засади історичних досліджень», «Сучасний літературний процес: основні тенденції розвитку» тощо.

в) основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): «Комунікативні стратегії (англійська

мова)», «Педагогічний менеджмент», «Основи етнолінгвістики», «Основи міфопоетики».

5. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Опис підготовки фахівців	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Вибіркова (за вибором здобувача вищої освіти) циклу професійної підготовки	
	Спеціальність 014 Середня освіта (Історія)		
Змістових модулів – 1	Освітня програма Середня освіта (Історія, англійська мова і література)	Рік підготовки	
Загальна кількість годин: денна – 90 год.	Рівень вищої освіти: другий ступінь освіти: магістр	II	
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 11		III	
		Лекції	
		10 год.	
		Семінари	
		4 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		76 год.	
Вид контролю: залік			

6. Обсяг, методики і технології викладання дисципліни:

6.1. Анотація програми навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Психолінгвістика в системі психологічних знань

Тема 1. Предмет і завдання психолінгвістики.

Історія психолінгвістики. Сучасний стан розвитку психолінгвістики. Психолінгвістика як самостійна наука, галузь психологічного знання. Об'єкт і предмет психолінгвістики. Теоретико-методологічні основи психолінгвістики. Основні розділи психолінгвістики. Зв'язок психолінгвістики з іншими науками. Методи дослідження в психолінгвістиці

Тема 2. Мовлення як багатовимірний феномен.

Мовлення як вища психічна функція. Зв'язок мовлення з мисленням та іншими психічними процесами, станами і властивостями особистості. Кореляція мовлення зі свідомістю. Підсвідоме (неусвідомлюване) і свідоме в мовленні. Мовленнєва поведінка. Мовлення як нейропсихофізіологічний прояв. Мовлення і мова як комплементарні структури. Мовлення як мова в контексті індивідуальної свідомості. Відображення в мовленні спрямованості особистості, її настанов і тенденцій, потреб, інтересів, схильностей та ідеалів. Мовлення як мовна, мовленнєва, комунікативна, прагматична, дискурсивна компетенція людини. Мовленнєва і мовна організація індивіда. Смыслоформування і смыслоформування як продукти мовлення. Мовленнєвий досвід. Мовлення як діяльність. Мовленнєва подія. Мовленнєва ситуація. Дискурс. Висловлювання. Текст. Мовленнєвий акт. Мовленнєвий вчинок. Інтегративна теорія мовлення І. М. Румянцевої.

Співвідношення мовлення і мови. Роль мовлення у життєдіяльності людини. Функції мовлення і мови та їх реалізація в мовленнємисленні. Прояви мовлення: аудіювання, говоріння, читання, письмо. Види мовлення: зовнішнє і внутрішнє мовлення. Методи дослідження зовнішнього і внутрішнього мовлення.

Тема 3. Моделювання процесів мовленнєвспродукування і розуміння мовлення.

Особливості процесів продукування мовлення. Моделі мовленнєвспродукування процесу і продукування мовлення. Трансформаційно-генеративна граматики Н. Хомського. Моделі Л. С. Виготського, О. Р. Лурії, О. О. Леонтєва, Т. В. Ахутіної, О. О. Залевської, Т. В. Ушакової та ін. Мовленнєві помилки з позиції моделей мовленнєвспродукування процесу. Тексти, що звучать і що записані: спільне і різне в процесах сприймання і розуміння. Основні особливості сприймання тексту зі слуху і письмового мовлення. Етапи сприймання мовлення. Неусвідомленість сприймання. Осмисленість сприймання. Сприймання букв і слів. Сприймання речень. Моделі сприймання мовлення. Розуміння як побудова ментальної моделі, як побудова проєкції тексту, як прояв особистісного смислу. Опори під час розуміння тексту. Значення і смисл. Розуміння слова. Розуміння речень. Розуміння тексту.

Загальні питання теорії значень. Подвійне життя значень. Функції значення слова і граматичної форми в індивідуальній свідомості. Форми існування значень та їх моделювання. Значення слова і словоформи та можливості їх опису. Функціонування значень.

Тема 4. Психолінгвістика розвитку.

Дитяче мовлення як предмет дослідження. Мета вивчення мовлення дитини. Розвідки і концепції мовленнєвого онтогенезу Л. С. Виготського, Ж. Піаже, Дж. Бреднера, О. Р. Лурії, О. М. Леонтєва, Г. С. Костюка, Д. Ф. Ніколенка, Б. Ф. Баєва, О. М. Раєвського, А. М. Богуш, О. О. Леонтєва, Д. Б. Ельконіна. Періодизація мовленнєвого онтогенезу. Психолінгвістична діагностика. Актуальні проблеми психолінгвістичного розвитку дітей дошкільного віку. Мовленнєвий онтогенез у ранньому віці. Мовленнєвий онтогенез у дошкільному віці. Онтогенез зв'язного мовлення дітей дошкільного віку. Розвиток мовленнєвої діяльності

дітей старшого дошкільного віку. Онтогенез мовленнєвомовної компетенції дітей дошкільного віку.

Тема 5. Рефлексивна психолінгвістика.

Роль рефлексії дитини-мовця над мовленням, його усвідомлення і контроль над породженням у мовленнєвих процесах. Розуміння мовленнєвої рефлексії у Л. С. Виготського. Розвиток рефлексії дитини над мовленням (за О. О. Леонтєвим). Рівні побудови психічних процесів за Н. О. Бернштейном і рівні усвідомленості за О. М. Леонтєвим. свідомі мовленнєві операції (О. М. Леонтєв), мовленнєві дії (О. О. Леонтєв). Рівнева організація психолінгвістичних одиниць. Рефлексія мовлення за Л. І. Божович і Є. Д. Божович. Мовна свідомість (П. Я. Гальперін). Перехід від спонтанного неусвідомленого мовлення і спонтанної рефлексії до контрольованого, усвідомлюваного, довільного, навмисного, відрефлектованого мовлення у дітей старшого дошкільного віку.

Мовленнєва діяльність як предмет формування її у дітей. Особливості формування мовленнєвих дій. Мовленнєві завдання, їх лінгвістична і психологічна специфіка. Планомірно-поетапне формування мовленнєвих дій: мотиваційної основи; схеми їх орієнтувальної основи у матеріалізованій формі; із заміною матеріалізованих дій і орієнтувальної схеми голосним мовленням (експлікацією); з утворенням власне дій. Виформування усвідомлюваних мотивів – цілей.

6.2. Основні модулі навчальної дисципліни

№ п/п	Модуль /назва	Всього годин	Аудиторні заняття				Само стій на робота
			Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	
1	Змістовий модуль 1. Психолінгвістика в системі психологічних знань	90	10	-	4	-	76
УСЬОГО		90	10		4	-	76

6.3. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Презентація проекту з однієї з тем курсу (на вибір студента).

6.4. Форми та методи навчання

Для визначення рівня засвоєння слухачами навчального матеріалу використовуються такі **форми навчання**: 1) лекційні заняття, на яких подається огляд теоретичних засад мовленнєвої поведінки індивідів, процесів продукування мовлення, концепцій мовленнєвого онтогенезу, мовленнєвої рефлексії та специфіки мовленнєвої діяльності; 2) семінарські заняття, що забезпечують формування вмінь студентів проводити психолінгвістичний аналіз тексту, використовувати знання психологічних особливостей мовленнєвої діяльності, застосовувати конкретні психолінгвістичні прийоми, розрізняти і виправляти типові помилки висловлювання у дорослих і дітей, застосовувати техніки

переконання; 3) консультації, які проводяться з метою допомоги студентам у виконанні творчих робіт, роз'яснення окремих розділів теоретичного матеріалу, відпрацювання студентами пропущених занять.

Методи навчання. Пояснювально-ілюстративні (лекції із використанням мультимедійних засобів, таблиць, графічних схем), проблемного викладу навчального матеріалу (проблемна ситуація, проблемне завдання, проблемна бесіда), евристичні (частково-пошуковий), дослідницькі (самостійне опрацювання наукової літератури, періодичних, хрестоматійних видань), репродуктивні (відповіді на запитання, розв'язування навчальних завдань тощо), ігрові (ділові ігри, ігрове проектування), інтерактивні («мозковий штурм», «круглий стіл», дискусія), практичні (виконання завдань) методи навчання.

7. Політика навчальної дисципліни заснована на політиці ГПМ.

Горлівський інститут іноземних мов ДВНЗ ДДПУ є вільним і автономним центром освіти, що покликаний давати адекватні відповіді на виклики сучасності, плекати й оберігати духовну свободу людини, що робить її спроможною діяти згідно з власним сумлінням; її громадянську свободу, яка є основою формування суспільно відповідальної особистості, та академічну свободу і добросовісність, що є головними рушійними чинниками наукового поступу. Внутрішня атмосфера інституту будується на засадах відкритості, прозорості, гостинності, повазі до особистості.

Вивчення навчальної дисципліни «Психолінгвістика» потребує: виконання завдань згідно з навчальним планом; підготовки до семінарських занять; роботи з інформаційними джерелами; опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури.

Підготовка та участь у семінарських заняттях передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни, питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення теоретичного матеріалу, конспекту лекцій, а також позицій, викладених у підручниках, монографічній та іншій науковій літературі.

Результатом підготовки до заняття повинно бути змістовне володіння здобувачем вищої освіти матеріалом теми, якій присвячено відповідне заняття, а саме: знання основних дефініцій психолінгвістики, підтвердження теоретичного матеріалу прикладами з власного досвіду проходження педагогічних практик або педагогічної діяльності, уміння аргументовано викласти певний матеріал, підготувати презентацію власних навчальних пошуків, коментувати відповіді інших студентів, доповнювати їх, знаходити помилки (неточності, недоліки) та надавати правильну відповідь.

Відповідь здобувача повинна демонструвати ознаки самостійності виконання поставлених завдань, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Присутність здобувачів вищої освіти на лекційних та семінарських заняттях є обов'язковою. Пропущені з поважних причин заняття мають бути відпрацьовані.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути зваженим, уважним та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

8. Контрольні заходи результатів навчання

Загальна оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за контрольні точки та контрольну роботу змістовного модулю, набраних упродовж навчального семестру (100%).

8.1. Поточний контроль

ГРАФІК поточного контролю

Курс II (магістри 014.01 Середня освіта (Історія, англійська мова і література)

III семестр 2019 – 2020 навчальний рік

Факультет соціальної та мовної комунікації

Кафедра психології та педагогіки

Секція психології

Дисципліна «Психолінгвістика»

Викладач: к.пс.н. Борозенцева Т.В.

Кількість КТ – 2

Коефіцієнт КТ – 0,3

Кількість КРЗМ – 1

Коефіцієнт КРЗМ – 0,4

Кількість ЗМ – 1

Вид підсумкового контролю: залік

№	Вид контролю	Форма контролю	Термін проведення
1	КТ 1	Середній бал за усні відповіді + підготовка реферативних повідомлень	Лек № 5
2	КТ 2	Середній бал за усні відповіді + підготовка реферативних повідомлень	СЗ № 1
3	КРЗМ 1	Тестування	СЗ № 2

8.2. Підсумковий контроль

Питання до заліку

1. Виникнення психолінгвістики; предмет психолінгвістики; термін «психолінгвістика»; теоретичне і прикладне значення психолінгвістичних досліджень. Зв'язок психолінгвістики з іншими науками.
2. Психолінгвістика як міждисциплінарна сфера знань.
3. Контакти мовознавства і психології: В.фон Гумбольдт, Г. Штейнталь та асоціативна психологія (Ч. Осгуд і Дж. Міллер).
4. Три сторони мовних явищ, що виділяються психолінгвістикою.
5. Концепція Московської психолінгвістичної школи.
6. Гіпотези про походження мови в онтогенезі.
7. Трансформаційний напрям у психолінгвістиці (Н.Хомський).
8. Поняття про людську комунікацію. Моделі комунікації.
9. Ідеї І.А. Бодуена де Куртене і А.А. Потєбні у психолінгвістиці.
10. Періоди становлення психолінгвістики.
11. Основні гіпотези про співвідношення мови, мови і мислення.

12. Мова і її функції.
13. Місце мови в системі психічних процесів.
14. Оволодіння іноземними мовами як психолінгвістична проблема.
15. Фоносемантика як розділ психолінгвістики.
16. Психосемантика як розділ психолінгвістики.
17. Тенденція і напрями в сучасній психолінгвістиці. Психолінгвістичні особливості реклами.
18. Сприйняття і розуміння мови.
19. Формування мовного висловлювання.
20. Мова і мислення в концепції Л.С. Виготського.
21. Особливості внутрішньої мови. Норма і патологія мови. Класифікація форм мовних порушень.
22. Етапи становлення мови дитини: етап активного зростання словникового запасу.
23. Етапи становлення мови дитини: засвоєння звукового ладу мови.
24. Етапи становлення мови дитини: засвоєння лексики і семантики.
25. Етапи становлення мови дитини: засвоєння словотворення і морфології.
26. Розуміння тексту як психолінгвістична проблема.
27. Психолінгвістика і логопедія.
28. Експериментальні методики у психолінгвістиці
29. Рівнева організація психолінгвістичних одиниць.
30. Рефлексія мовлення за Л. І. Божович і Є. Д. Божович.
31. Мовна свідомість (П. Я. Гальперін).
32. Мовленнєва діяльність як предмет формування її у дітей. Особливості формування мовленнєвих дій.
33. Мовленнєві завдання, їх лінгвістична і психологічна специфіка.
34. Планомірно-поетапне формування мовленнєвих дій:
35. Виформування усвідомлюваних мотивів – цілей.

9. Критерії й засоби оцінювання рівня знань і умінь студентів із дисципліни

Студент одержує оцінку **відмінно (100)**, якщо він:

- дає ґрунтовну відповідь на питання;
- комплексно розв'язує поставлене завдання, правильно застосовуючи отримані знання з навчальної дисципліни;
- повністю розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого питання чи проблеми, вправно оперуючи поняттями й термінами;
- відповідь будує послідовно і правильно;
- вільно володіє спеціальною термінологією з навчальної дисципліни «Психолінгвістика»

Студент одержує оцінку **відмінно (95)**, якщо він:

- дає ґрунтовну відповідь на питання;
- комплексно розв'язує поставлене завдання, правильно застосовуючи отримані знання з навчальної дисципліни;

- повністю розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого питання чи проблеми, вправно оперуючи поняттями й термінами;
- відповідь будує послідовно і правильно;
- вільно володіє спеціальною термінологією з навчальної дисципліни «Психолінгвістика»;
- допускається 1-2 неточності у викладі матеріалу, які не призводять до помилкових висновків.

Студент одержує оцінку **відмінно (90)**, якщо він:

- дає ґрунтовну відповідь на питання;
- комплексно розв'язує поставлене завдання, правильно застосовуючи отримані знання з навчальної дисципліни;
- повністю розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого питання чи проблеми, вправно оперуючи поняттями й термінами;
- відповідь будує послідовно і правильно;
- вільно володіє спеціальною термінологією з навчальної дисципліни «Психолінгвістика»;
- допускається 2-3 неточності у викладі матеріалу, які не призводять до помилкових висновків.

Студент одержує оцінку **добре (85)**, якщо він:

- комплексно розв'язує питання;
- правильно розкриває основний зміст матеріалу відповідно до поставленої проблеми;
- точно використовує спеціальну термінологію;
- володіє спеціальною термінологією з навчальної дисципліни «Психолінгвістика»;
- у відповіді можливі 1-2 неточності у використанні спеціальної термінології, несуттєві помилки у викладі матеріалу, що докорінно не змінює зміст.

Студент одержує оцінку **добре (80)**, якщо він:

- комплексно розв'язує поставлені питання;
- правильно розкриває основний зміст матеріалу відповідно до поставленої проблеми;
- точно використовує спеціальну термінологію;
- відповідає без грубих помилок.
- у відповіді можливі 2-3 неточності у використанні спеціальної термінології, несуттєві помилки у викладі матеріалу, що докорінно не змінює зміст.

Студент одержує оцінку **добре (75)**, якщо він:

- повно розв'язує поставлені питання;
- правильно розкриває основний зміст матеріалу відповідно до поставленої проблеми;
- використовує спеціальну термінологію;

- відповідає без грубих помилок.
- у відповіді можливі 3-4 неточності у використанні спеціальної термінології, несуттєві помилки у викладі матеріалу, що докорінно не змінює зміст.

Студент одержує оцінку **задовільно (70)**, якщо:

- зміст питань викладено частково, не завжди послідовно;
- відповідь неповна, але зміст залишається;
- у відповіді можливі 1-2 неточності у використанні спеціальної термінології, помилки у викладі матеріалу, що докорінно змінює зміст.

Студент одержує оцінку **задовільно (65)**, якщо:

- зміст питань викладено частково, непослідовно;
- відповідь неповна, що впливає на зміст викладу;
- у відповіді можливі 2-3 неточності у використанні спеціальної термінології, помилки у викладі матеріалу, що докорінно змінює зміст.

Студент одержує оцінку **задовільно (60)**, якщо:

- зміст питань викладено частково;
- відповідь неповна, що впливає на зміст викладу;
- у відповіді наявні неточності у використанні спеціальної термінології,
- грубі помилки у викладі матеріалу, що докорінно змінює зміст.

Студент одержує оцінку **незадовільно (55)**, якщо:

- зміст питань не розкрито;
- здобувач не відповідає на поставлені уточнюючі запитання;
- у відповіді наявні грубі помилки у використанні спеціальної термінології, суттєві помилки у викладі матеріалу, що докорінно змінює зміст.

Студент одержує оцінку **незадовільно (35 і менше)**, якщо:

- зміст питань не розкрито;
- відсутнє володіння спеціальною термінологією;
- здобувач не відповідає на поставлені запитання.

Шкала оцінювання рівня знань і умінь студентів: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
	екзамен	залік		
90-100	Відмінно	зараховано	A	відмінне виконання лише з незначною (мінімальною 1-2) кількістю помилок

82–89	Добре		B	вище середнього рівня з кількома помилками
75–81			C	вище середнього рівня з кількома помилками
67–74	Задовільно		D	(непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60–66			E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
35–59	Незадовільно	не зараховано	FX	з можливістю повторного складання
1–34			F	(з обов'язковим повторним курсом)

10. Рекомендована література

Основна література

1. Беянин В. П. Психолінгвістика / В. П. Беянин. – М. : Флінта 2004. – 232 с.
2. Калмикова Л. О. Психологія формування мовленнєвої діяльності у дітей дошкільного віку [монографія] / Л. О. Калмикова. – К. :Фенікс, 2008. – 497 с.
3. Калмикова Л. О. Формування мовленнєвих умінь і навичок у дітей: психолінгвістичний та лінгвометодичний аспекти / Л. О. Калмикова. – К. : Фенікс, 2003. – 300 с.
4. Куранова С.І. Основи психолінгвістики. Київ, Академвидав, 2012. 208 с.
5. Психолінгвістика: навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 053 Психологія / укладачі О.В. Грицук, О.В. Чернякова. Слов'янськ: ДДПУ, 2018. 184 с.
6. Психологія мовлення і психолінгвістика [навч. Пос.] / Л. О. Калмикова, Г. В. Калмиков, І. М. Лапшина, Н. В.Харченко. – К. : Фенікс, 2008. – 235 с.
7. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія професійної комунікації. Чернівці, ХХІ, 2010, 317 с.
8. Слухай Н. Когнітологія та концептологія в лінгвістичному висвітленні. Київ, Київський університет, 2011, 294 с.

Допоміжна література

1. Ахутина Т. В. Нейролінгвістический анализ динамической афазии. О механизмах построения высказывания / Т. В. Ахутина. – М. : Теревинф, 2002. – 144 с.
2. Выготский Л. С. Избранные психологические исследования. Мышление и речь. Проблемы психологического развития ребенка / Л. С. Выготский. – М. : Изд-во АПН РСФСР, 1956. – 519 с. (не перевид.)
3. Жинкин Н. И. Язык – речь – творчество: Исследования по семиотике, психолінгвістике, поэтике / Н. И. Жинкин. – М. : Лабиринт, 1998. – 366 с. (не перевид.)
4. Леонтьев А. А. Основы психолінгвістики / А. А. Леонтьев. – М. : Смысл, 1999. – 287 с.
5. Лурия А. Р. Язык и сознание / А. Р. Лурия. – Ростов-на-Дону : Изд-во «Фенікс», 1998. – 416 с. (не перевид.)

6. Румянцева И. М. Психология речи и лингвопедагогическая психология / И. М. Румянцева. – М. : PerSe (Логос), 2004. – 316 с.
7. Ягунова Е. В. Эксперимент в психолингвистике: Конспекты лекций и методические рекомендации / Е. В. Ягунова. – Санкт-Петербург, 2005. – 38 с.

Інформаційні ресурси:

1. <https://psycholing-journal.com/index.php/journal> Психолінгвістика
2. <http://tppjournal.com.ua/> «Теоретичні і прикладні проблеми психології»
3. <http://appsychology.org.ua/index.php/ua/arkhiv-vydannia> «Актуальні проблеми психології»
4. <http://www.tpsp-journal.kpu.zp.ua/> «Теорія і практика сучасної психології»
5. <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/psychology/> «Психологія»
6. <http://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/ls> «Мова і суспільство»